

stemmelse, at de skulle bruges til Hovedforberinger af saadanne Kirker, der have Betydning som Mindesmærker, udgift, og at Anvendelsen indskrænkedes til Opførelsen af nye og Udbuddelsen af gamle Kirker, og de ville da komme til Hjælp, hvad enten disse Kirker eiedes af Menighederne eller af Private. Jeg kender mangfoldige Tilfælde, hvor man meget trænger til nye Kirker; jeg kender paa den anden Side Districter, som have saa faa Indtægter, at naar de blot kunne faae os til at tage Kirkerne, overlade de dem til os med Kysshaand. Der er mange saadanne særlige Forhold, hvor det er høist ønskeligt at kunne bidrage Noget. Det er mit Haab, at det kraftige og friske Liv, som ved den frie Forsatnings Indførelse gjenstrømmer Statslivet, ogsaa vil komme til at gjenstrømme disse Forhold. Man vil ikke længere med Rolighed betragte det som noget saa uhyre Forfærdeligt at opføre en ny Kirke, at man sætter Himmel og Jord i Bevægelse i en Række af Aar, for at faae en saadan stakkels Kirke i Veiret. Vi maae tage fat, der maae gøres ikke saa lidt paa mange Steder, og jeg mener ogsaa, at Kirken selv maa være den, der vil bidrage Noget, og maa søge at fremme disse vigtige Formaal gennem et saadant lille Bidrag fra Kirkeieerne. Det er altsaa, om man vil, en Art gjenfædig Assurance. Man søger at komme til Hjælp, hvor Udgiften vil falde haardt. Jeg vil bemærke, at jeg ikke troer, at der kan være Tale om, at der efter Loven, som den foreligger, paaføres Kirkeieerne store Udgifter. Jeg troer, at den ved forskjellige Endringsforslag er sunken ikke lidt under det, der nu gøres gjældende; men ikke desto mindre nægter jeg ikke, at denne Bestemmelse har sin Interesse for mig. At Præsten skal have Brandhjælp af Kirkerne, finder jeg ikke en saadan Interesse for. Præsterne kunne jo assurere, saaledes som andre Mennesker gjøre. Naar det brænder, faae de jo ikke alene Assurancesummen, men ogsaa et Laan af det Offentlige. Jeg finder derfor, at der er al Grund til at fritage Kirkerne for Noget, der ikke kommer dem ved. Det skal staae, som et Banner, at Præsten gaaer iforveien, for at befrie Kirken fra Byrder, og bagefter komme Skolerne og Stiftsbibliotekerne. De ville søge

hen til andre mere passende Steder; men nu kline de sig op til Kirken og søge at suge Næring af den; dette bør ikke finde Steb. Det er derfor med Præsten i Spidsen, at vi ville søge at fritage Kirkerne for Udgifter, der ikke komme dem ved. En brandlidt Mand er nu ikke saa ukuelig en Mand som i Lovens Dage. Han kan assurere og derved sikke sig mod Tab. Det er ubehageligt, at det brænder, og man kan miste Meget, der ikke kan erstattes; men man skal ikke derfor gaae omkring til alle Stiftets Kirker og faae en Rigsbæler af hver; det finder jeg ikke passende. Disse Paragrapher, 36, 37 og 38 staae for mig ikke som theoretiske Spørgsmaal, som jeg vil have løst paa en vis Maade, saaledes er jeg ikke kommen til dem, men det er Livet, der i saa mange Tilfælde har viist mig Usikkerheden og Nødvendigheden af deres Løsning paa denne Maade, og derfor maa jeg meget ønske, at dette Affnit maa slippe fra den grusomme Skjæbne, der er det tiltænkt af Udvalget. Enkeltheder skal jeg med Forsigtighed være villig til i Forening med Udvalget at tage under Overveielse til Bde Behandling, for at see, om der maa gøres Forandringer. Jeg kan ikke see, at der er Noget iveien for at vedtage Nr. 72. Forslaget under Nr. 74 staaer derimod i Forbindelse med Afstemningen over § 37. Det Samme er Tilfældet med Nr. 80. Under Nr. 79 er 4 Rd. foreslaaet nedsat til 3 Rd. Ja, det er noget knapt at komme igjennem med 3 Rd., men jeg skal ikke modsette mig dette Forslag. Udtrykket „justitiel Tiltale“, der har stødt Udvalget, skal jeg tage under nærmere Overveielse. For mindre Forseelser skeer Tiltalen jo ved Politiretten, hvorimod Kirkeieerne tiltales ved den ordinære Ret, naar de tiltales til Opfyldelse af deres Pligter. **Ordføreren:** Det er mig en særdeles Glæde at kunne høre mig imødekommende imod den høitærede Minister med Hensyn til § 36. Efterat han har givet den Oplysning, at de Ord: „at gjælde med Hensyn til alle Kirker i Kongeriget“ kun skulle forståes med Hensyn til Stiftskirker, som eie sig selv, er en meget stor Betænkelighed hos Udvalget aldeles bortfalden. Det er en Fortsættelse af, hvad Lovem-